



**Obvezni kazalniki kakovosti
PADCI PACIENTOV V LETU 2010**

- 1. Število vseh padcev na 1000 oskrbnih dni odraslih pacientov**
- 2. Število padcev s postelje na 1000 oskrbnih dni odraslih pacientov**

Kazalnik so pripravile Andreja Kodela, Bolčina Alenka, Tušar Alenka, mag. Vesna Čuk

Povezava s kakovostjo	Aktivnosti zdravstvene nege za varnost pacientov zmanjšujejo možnost padcev pacientov, kar kaže na večjo kakovost oskrbe. Pomen za zdravstveno prakso: padci podaljšujejo bivanje v bolnišnici in povečujejo porabo virov.												
Definicija	<p>Padci so najpogosteje evidentirani neželeni dogodki v bolnišnicah in domovih za starejše občane. Najpogostejši padci v bolnišničnem okolju so padci pri starejših pacientih.</p> <p>Padec je nenameravan pristanek na tleh s postelje z ali brez poškodbe pri pacientu. Sem se šteje tudi padec brez prič ali "najden na tleh ob postelji" to je padec, ko niti pacient niti kdo drug ne ve, kako je pacient padel (MZ, 2008).</p> <p>Padec je neželen, nenaden dogodek, ki ima za posledico spremembo položaja, zdrs ali padec na podlago, tla ali drugo nižjo podlago zaradi različnih razlogov (Florida Hospital Associaton). Nastane lahko ne zaradi zunanjega razloga ali namerne gibanja ali zunanje sile, ampak zaradi nenadne slabosti, omedlevice, napada, epileptičnega napada ipd.</p> <p>Tuje raziskave (Jensen, 2002, Lord et al., 2001) navajajo, da je incidenca za padce trikrat večja na psihogeriatričnih oddelkih in pri pacientih z demenco dvakrat večja kot pri drugih pacientih. Zaradi kognitivnih težav med poškodbami izstopajo zlomi (Rubenstein, 1996, Jackson, 2004). Kot razlog je vedenje pacientov kot npr. tavanje, nepozornost, iskanje prostora, nepovezan govor, izguba spomina, beganje, nemir in vznemirjenost, ugotovljeno kot najpogostejši razlog za nastop padcev. (Jensen, 2002, Lord et al., 2001) Slovenska raziskava v psihiatričnih bolnišnicah (Čuk, 2008) je potrdila, da so najpogostejši neželeni dogodki v bolnišničnem okolju povezani z različnimi padci pacientov (44,29%).</p> <p>Poškodbe zaradi padcev so najpogostejša posledica pri hospitaliziranih starejših pacientih.</p>												
Vir podatkov	Sprotno evidentiranje vseh neželenih dogodkov v bolnišničnem okolju in posebej zbiranje podatkov o dogodkih v obliki padcev na internih obrazcih. Uporaba in analiza podatkov na obrazcih za oceno tveganja za padec												
1. Število vseh padcev	<p>Število vseh padcev na 1000 oskrbnih dni za obdobje od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2010</p> <p>ŠTEVEEC: število vseh padcev, pomnoženo s 1000</p> <p>IMENOVALEC: število bolniških oskrbnih dni za vse hospitalizirane bolnike v letu 2010</p> <table border="1"> <tr> <td>število vseh padcev vsi bolniški oddelki skupaj jan-dec 2010</td> <td>70</td> </tr> <tr> <td>število vseh padcev, pomnoženo s 1000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>število oskrbnih dni za vse hospitalizirane bolnike</td> <td>65902</td> </tr> </table> <p><i>Kazalnik: padec bolnika na 1000 oskrbnih dni</i></p> <table border="1"> <tr> <td>ŠTEVILO VSEH PADCEV, POMNOŽENO S 1000</td> <td>70000</td> </tr> <tr> <td>ŠTEVILO OSKRBNIH DNI ZA VSE BOLNIKE</td> <td>65902</td> </tr> <tr> <td>ŠTEVILO VSEH PADCEV NA 1000 OSKRBNIH DNI</td> <td>1,0621</td> </tr> </table>	število vseh padcev vsi bolniški oddelki skupaj jan-dec 2010	70	število vseh padcev, pomnoženo s 1000		število oskrbnih dni za vse hospitalizirane bolnike	65902	ŠTEVILO VSEH PADCEV, POMNOŽENO S 1000	70000	ŠTEVILO OSKRBNIH DNI ZA VSE BOLNIKE	65902	ŠTEVILO VSEH PADCEV NA 1000 OSKRBNIH DNI	1,0621
število vseh padcev vsi bolniški oddelki skupaj jan-dec 2010	70												
število vseh padcev, pomnoženo s 1000													
število oskrbnih dni za vse hospitalizirane bolnike	65902												
ŠTEVILO VSEH PADCEV, POMNOŽENO S 1000	70000												
ŠTEVILO OSKRBNIH DNI ZA VSE BOLNIKE	65902												
ŠTEVILO VSEH PADCEV NA 1000 OSKRBNIH DNI	1,0621												
2. Število padcev s postelje	<p>Število padcev s postelje na 1000 oskrbnih dni za obdobje od 1.1. 2010 do 31.12. 2010</p> <p>ŠTEVEEC: število padcev s postelje skupaj vsi bolniški oddelki januar-december 2010</p> <p>število padcev s postelje, pomnoženo s 1000</p> <p>IMENOVALEC: število bolniško oskrbnih dni za vse hospitalizirane paciente</p> <table border="1"> <tr> <td>število padcev s postelje skupaj vsi bolniški oddelki januar-december 2010</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>število padcev s postelje, pomnoženo s 1000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>število bolniško oskrbnih dni za vse hospitalizirane paciente</td> <td>65902</td> </tr> </table> <p><i>Kazalnik: padec bolnika s postelje na 1000 oskrbnih dni</i></p> <table border="1"> <tr> <td>ŠTEVILO PADCEV S POSTELJE, POMNOŽENO S 1000</td> <td>40000</td> </tr> <tr> <td>ŠTEVILO OSKRBNIH DNI ZA VSE BOLNIKE</td> <td>65902</td> </tr> <tr> <td>ŠTEVILO PADCEV S POSTELJE NA 1000 OSKRBNIH DNI</td> <td>0.6069</td> </tr> </table>	število padcev s postelje skupaj vsi bolniški oddelki januar-december 2010	40	število padcev s postelje, pomnoženo s 1000		število bolniško oskrbnih dni za vse hospitalizirane paciente	65902	ŠTEVILO PADCEV S POSTELJE, POMNOŽENO S 1000	40000	ŠTEVILO OSKRBNIH DNI ZA VSE BOLNIKE	65902	ŠTEVILO PADCEV S POSTELJE NA 1000 OSKRBNIH DNI	0.6069
število padcev s postelje skupaj vsi bolniški oddelki januar-december 2010	40												
število padcev s postelje, pomnoženo s 1000													
število bolniško oskrbnih dni za vse hospitalizirane paciente	65902												
ŠTEVILO PADCEV S POSTELJE, POMNOŽENO S 1000	40000												
ŠTEVILO OSKRBNIH DNI ZA VSE BOLNIKE	65902												
ŠTEVILO PADCEV S POSTELJE NA 1000 OSKRBNIH DNI	0.6069												
Vrsta kazalnika	Raven izvajalca, varnost pacientov												
Primerjava	Med oddelki in med turnusi.												

2. Prikaz analize podatkov- število vseh padcev

V letu 2010 oziroma v obdobju od 01.01.2010 do 31.12.2010 je v bolnišnici doživelo padec skupaj **70 pacientov**, oz. **4,2 % od vseh 1657** hospitaliziranih pacientov v bolnišnici. Vseh bolniško oskrbnih dni za hospitalizirane bolnike je bilo v letu 65.902. **Na 1000 oskrbnih dni se je v bolnišnici zgodilo 1.0621 padca**. Število evidentiranih padcev narašča od leta 2004, ko smo začeli v bolnišnici spremljati neželene dogodke v obliki padcev. Od leta 2008 poleg padcev s postelj, evidentiramo tudi vse druge padce. Z analizo podatkov smo ugotovili, da je polovica vseh padcev (35) ostala brez posledic za paciente.

2.1. Kako je delo potekalo?

Način zbiranja podatkov:

1. sprotno evidentiranje padcev na obrazec o incidentu/neobičajnem dogodku
2. pregled obrazcev in analiza zbranih podatkov

Analiza podatkov:

- štetje števila vseh padcev v letu 2010
- razdelitev padcev na posameznih oddelkih
- razdelitev padcev po mesecih
- opredelitev mesta dogodka
- čas dogodka
- dan v tednu, ko se je padec zgodil
- delitev po spolu
- posledice padcev (poškodbe)
- izvedeni ukrepi
- kategorija zahtevnosti zdravstvene nege, v katero so bili razvrščeni pacienti v času dogodka
- kakšna možnost za padec je obstajala ob sprejemu, glede na število zbranih točk na obrazcu »Orodje za ugotavljanje možnosti padca pri bolniku«
- število kadra na oddelku v času dogodka

2.3. Prikaz analize podatkov

Število bolniško oskrbnih dni za vse hospitalizirane paciente v letu **2010: 65.902**

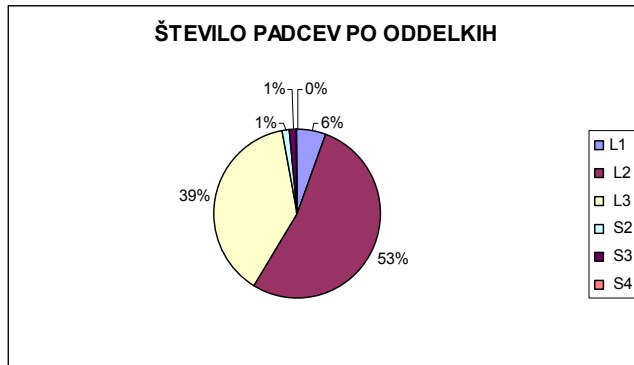
Število vseh padcev v letu **2010: 70**

Število vseh padcev po posameznih oddelkih

Tabela 1: Razdelitev padcev na posameznih oddelkih (oddelek-število padcev):

L 1	4
L 2	37
L 3	27
S 2	1
S 3	1
S 4	0

Slika 1: Razdelitev vseh padcev po posameznih oddelkih

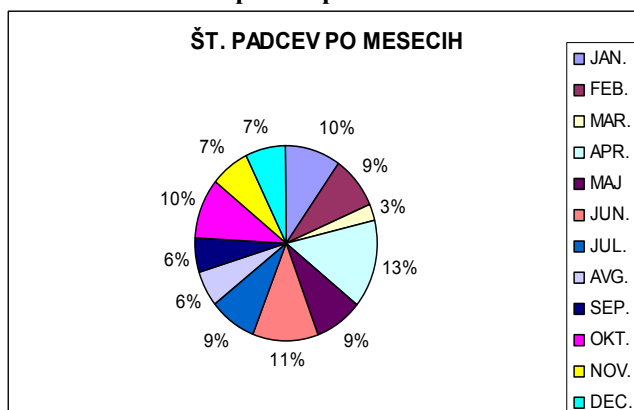


Število vseh padcev po mesecih

Tabela 2: Število padcev po mesecih

Januar	7
Februar	6
Marec	2
April	10
Maj	6
Junij	8
Julij	6
Avgust	4
September	4
Oktober	7
November	5
December	5

Slika 2: Število vseh padcev po mesecih

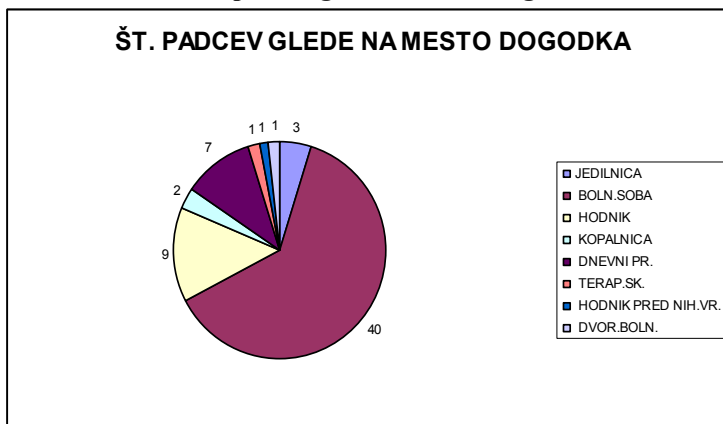


Mesto neželenega dogodka-padca

Tabela 3: Število vseh padcev glede na mesto dogodka

Jedilnica	3
Bolniška soba	40
Hodnik	9
Kopalnica	2
Dnevni prostor	7
Terapevtska skupina	1
Hodnik pred nihajnimi vrati	1
Dvorišče bolnišnice	1

Slika 3: Število vseh padcev glede na mesto dogodka

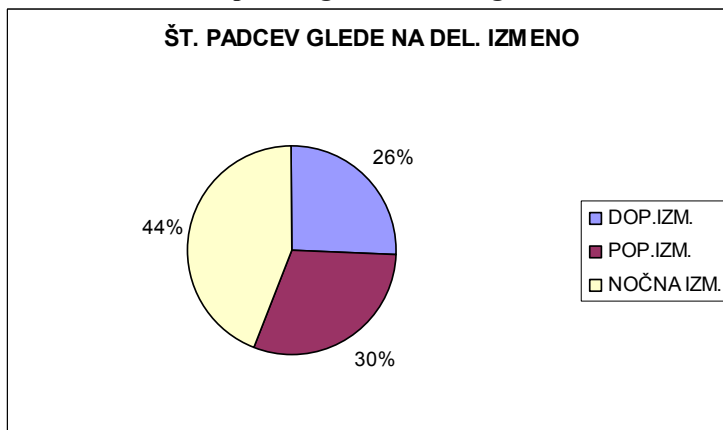


Čas dogodka

Tabela 4: Število vseh padcev glede na čas dogodka – delovno izmeno

Dopoldanska izmena od 6 do 14	18
Popoldanska izmena od 14 do 22	21
Nočna izmena od 22 do 6	31

Slika 4: Število vseh padcev glede na čas dogodka – delovno izmeno

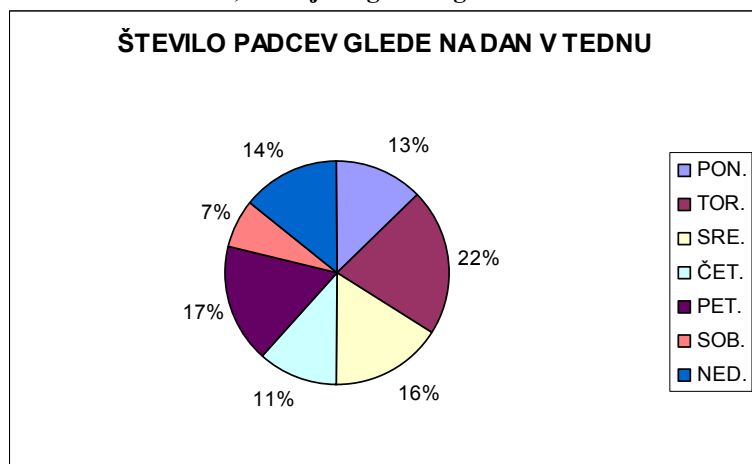


Dan v tednu, ko se je padec zgodil

Tabela 5: Dan v tednu, ko se je dogodek zgodil

Ponedeljek	9
Torek	15
Sreda	11
Četrtek	8
Petek	12
Sobota	5
Nedelja	10

Slika 5: Dan v tednu, ko se je dogodek zgodil

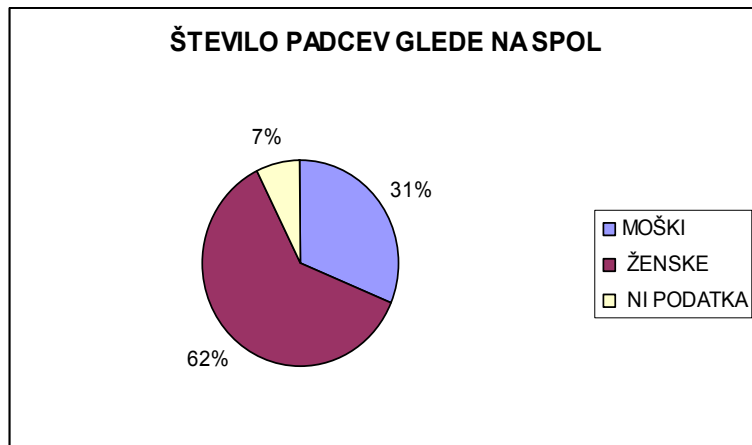


Število padcev glede na spol

Tabela 6: Število padcev glede na spol

Moški	22
Ženske	43
Ni podatka	5

Slika 6: Število padcev glede na spol



Posledice zaradi vseh padcev (poškodbe):

- v 35 primerih padci niso imeli posledic
- v 7 primerih je bila posledica padca buška na glavi
- v 8 primerih je bila posledica padca odrgnina
- v 4 primerih je bila posledica padca rana
- v 7 primerih so bile posledice padcev razpočne rane
- v 2 primerih je šlo za udarec
- v 4 primerih je šlo za zlom
- v 1 primeru je po padcu pacient imel omrtvičeno brado in majave zobe
- v 2 primerih so pacienti po padcu čutili bolečino

Izvedeni ukrepi

- v 3 primerih ukrepanje ni bilo potrebno
- v 20 primerih je bilo potrebno obveščanje
- v 15 primerih je bilo potrebno rano oskrbeti
- v 1 primeru smo po padcu pri pacientih izvedli meritev VF in EKG
- v 21 primerih smo po padcih pri pacientih izvedli meritev VF
- v 6 primerih smo paciente pregledali
- v 1 primeru je bilo potrebno rano zaradi padca oskrbeti in zašiti
- v 2 primerih je bila potreba imobilizacija in aplikacija zdravil
- v 1 primeru je bilo po padcu potrebno uvesti PVU
-

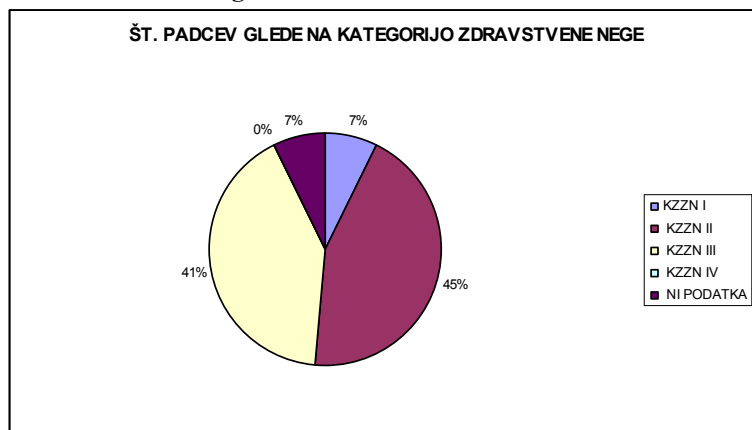
Obveščalo se je vodjo negovalnega tima, oddelčnega zdravnika oziroma dežurno ekipo.

Kategorija zahtevnosti zdravstvene nege, v katero so bili pacienti razvrščeni v času dogodka

Tabela 7: Število padcev glede na kategorijo zahtevnosti zdravstvene nege

KZZN1	5 pacientov
KZZN2	31 pacientov
KZZN3	29 pacientov
KZZN4	0 pacientov
Ni podatka	5 pacientov

Slika 7: Število padcev glede na kategorijo zahtevnosti zdravstvene nege, v katero so bili pacienti razvrščeni v času dogodka



Kakšna možnost za padec je obstajala ob sprejemu glede na število zbranih točk na obrazcu »Orodje za ugotavljanje možnosti padca pri bolniku«

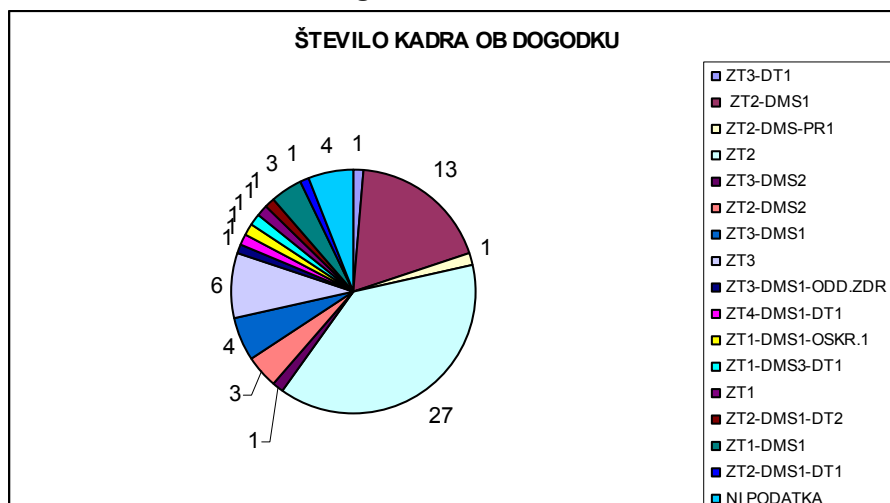
Obrazec »Orodje za ugotavljanje možnosti padca pri bolniku« se je v letu 2010 izpolnjevalo ob sprejemu pri vseh pacientih, starejših od 65 let ter pri pacientih, pri katerih se je ob sprejemu presodilo, glede na telesno stanje, da obstaja možnost padca.

Ugotovljeno je bilo, da je v letu 2010 pri dveh (2) pacientih obstajala majhna možnost za padec - to pomeni, da sta ob sprejemu zbrala manj kot 2 točki. Pri osemtridesetih (38) pacientih je obstajala srednja možnost za padec, kar pomeni, da so ob sprejemu dosegli od 3 do 9 točk. Pri dvanajstih (12) pacientih je obstajala velika možnost za padec, kar pomeni, da so dosegli ob sprejemu od 10 do 19 točk. Pri šestnajstih (16) pacientih podatka, kakšna možnost padca je obstajala ob sprejemu, ni. Vzrok temu je, da ob sprejemu obrazec ni bil izpolnjen ali pa so bili pacienti mlajši od 65 let.

Število kadra v času dogodka

- v 1 primeru so bili na oddelku trije zdravstveni tehniki in en delovni terapevt
- v 13 primerih sta bila na oddelku dva zdravstvena tehnika in ena dipl. med. sestra
- v 1 primeru sta bila na oddelku dva zdravstvena tehnika in ena dipl. med. sestra - pripravnica
- v 27 primerih sta bila na oddelku dva zdravstvena tehnika
- v 1 primeru so bili na oddelku trije zdravstveni tehniki in dve dipl. med. sestri
- v 3 primerih sta bila na oddelku dva zdravstvena tehnika in dve dipl.med.sestri.
- v 4 primerih so bili na oddelku trije zdravstveni tehniki in ena dipl. med. sestra
- v 6 primerih so bili na oddelku trije zdravstveni tehniki
- v 1 primeru so bili na oddelku trije zdravstveni tehniki, ena dipl. med. sestra in odd. zdr.
- v 1 primeru so bili na oddelku štirje zdravstveni tehniki, ena dipl. med. sestra in en del. ter.
- v 1 primeru je bil na oddelku en zdravstveni tehnik, tri dipl. med. sestre in en del. ter.
- v 1 primeru je bil na oddelku prisoten en zdravstveni tehnik
- v 1 primeru sta bila na oddelku dva zdravstvena tehnika, ena dipl.med. sestra in dva del. ter.
- v 3 primerih je bil na oddelku en zdravstveni tehnik in ena dipl. med. sestra
- v 1 primeru sta bila na oddelku dva zdravstvena tehnika, ena dipl.med. sestra in en del. ter.
- v 4 primerih ni podatka o prisotnosti kadra v času dogodka

Slika 8: Število kadra v času dogodka



3. PRIKAZ ANALIZE PODATKOV: ŠTEVILO PADCEV S POSTELJE

V letu 2010 se je zgodilo 40 padcev s postelje. Število bolniško oskrbnih dni v letu 2010 je bilo 65902, kar pomeni da se je zgodilo 0,669 padca na 1000 oskrbnih dni. Padci s postelje so se zgodili samo na Gerontopsihiatričnem (25) in Splošno psihiatričnem oddelku (15), kjer so hospitalizirani pacienti v visokim tveganjem za padce. 22 pacientov je bilo razporejenih v 3. kategorijo zahtevnosti zdravstvene nege, ker potrebujejo popolno pomoč pri izvajanju življenjskih aktivnosti. Zagotavljanje varnosti za paciente je potekalo glede na razpoložljivost kadra v delovni izmeni. Od 40 padcev s postelje, jih je 19 ostalo brez posledic za paciente. Največ padcev (26) se je zgodilo v nočni delovni izmeni.

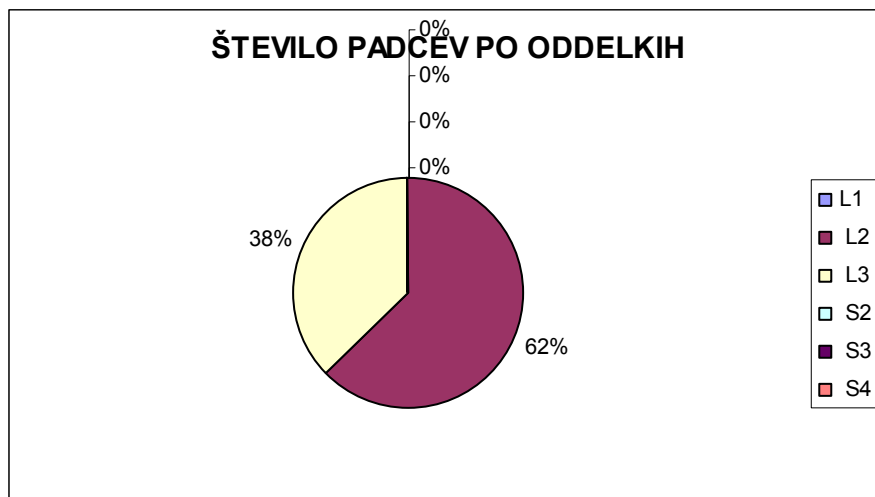
3.1. Analiza podatkov

Število padcev s postelje po posameznih oddelkih

Tabela 8: Število padcev s postelje po posameznih oddelkih

L1	0
L2	25
L3	15
S2	0
S3	0
S4	0

Slika 9 : Število padcev s postelje po posameznih oddelkih

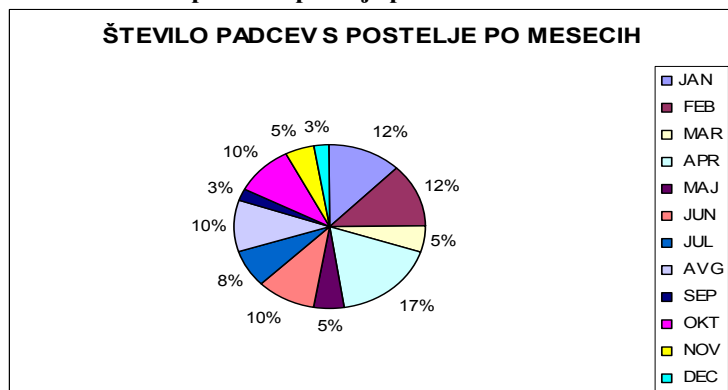


Število padcev s postelje po mesecih

Tabela 9: Število padcev s postelje po mesecih

januar	5
februar	5
marec	2
april	7
maj	2
junij	4
julij	3
avgust	4
september	1
oktober	4
november	2
december	1

Slika 10: Število padcev s postelje po mesecih



Mesto dogodka

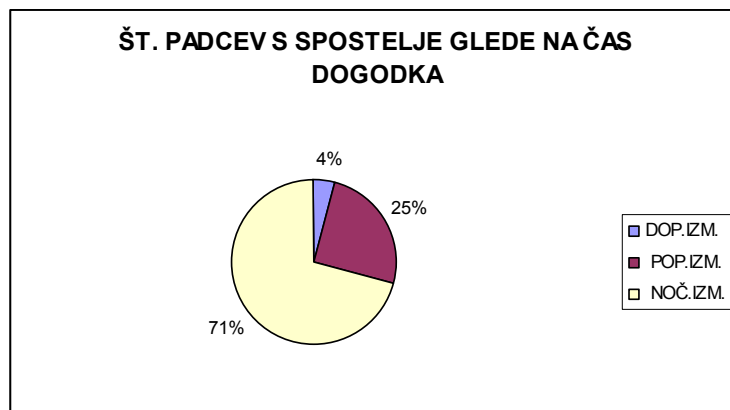
Vseh 40 padcev se je zgodilo v bolniški sobi.

Čas dogodka

Tabela 10: Število padcev s postelje glede na čas dogodka – izmeno

Dopoldanska izmena od 6 do 14	5
Popoldanska izmena od 14 do 22	9
Nočna izmena od 22 do 6	26

Slika 11: Število padcev s postelje glede na čas dogodka – izmeno

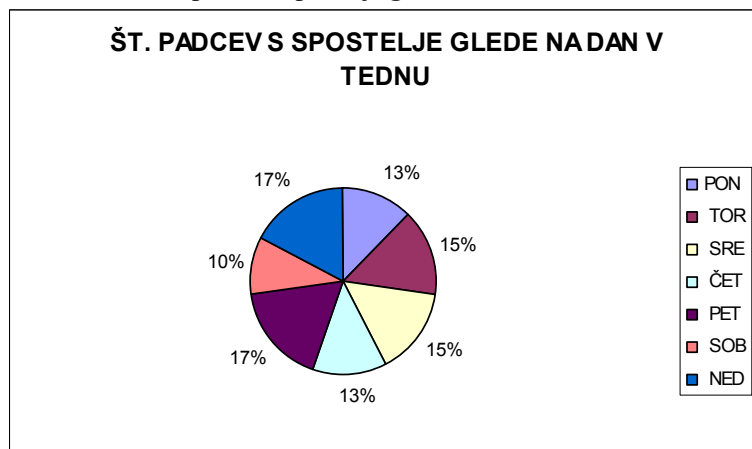


Dan v tednu, ko se je dogodek zgodil

Tabela 11: Dan v tednu, ko se je dogodek zgodil

Ponedeljek	5
Torek	6
Sreda	6
Četrtek	5
Petek	7
Sobota	4
Nedelja	7

Slika 12: Število padcev s postelje glede na dan v tednu

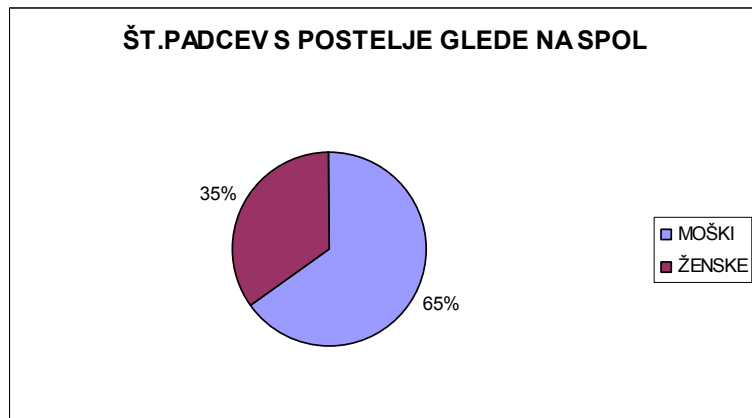


Število padcev s postelje glede na spol

Tabela 12: Število padcev s postelje glede na spol

Moški	26
Ženske	14

Slika 13: Število padcev s postelje glede na spol



Posledice padcev s postelje (poškodbe)

- v 19 primerih posledic ni bilo
- v 9 primerih je šlo za površinske rane
- v 12 primerih je šlo samo za udarec

Izvedeni ukrepi

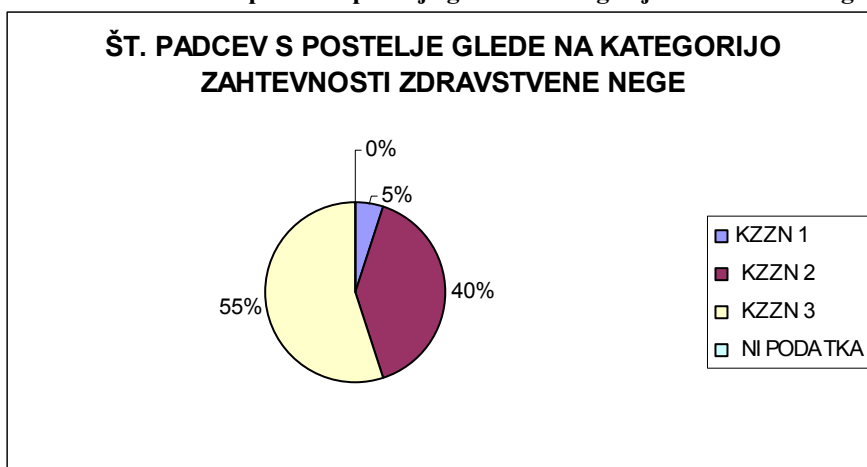
- v 12 primerih je bila izvedena toaleta rane
- v 27 primerih pa so bile poškodbe ustrezno imobilizirane (hladni obkladki, merjenje VF, skrb za ustrezen položaj pacienta...) ali pa so bili izvajani drugi ukrepi za zagotavljanje varnosti bolnika (opazovanje, PVU, stalni nadzor,...)
- v 40 primerih je bilo potrebno obveščanje

Kategorija zahtevnosti zdravstvene nege, v katero so bili pacienti razvrščeni v času dogodka

Tabela 13: Število padcev s postelje glede na kategorijo zahtevnosti zdravstvene nege

KZZN1	2 pacienta
KZZN2	16 pacientov
KZZN3	22 pacientov
NI PODATKA	0 pacientov

Slika 14: Število padcev s postelje glede na kategorijo zdravstvene nege



Ocena tveganja za padeč

Ugotavljali smo kakšna možnost za padeč je obstajala ob sprejemu glede na število zbranih točk na obrazcu »Orodje za ugotavljanje možnosti padca pri bolniku«

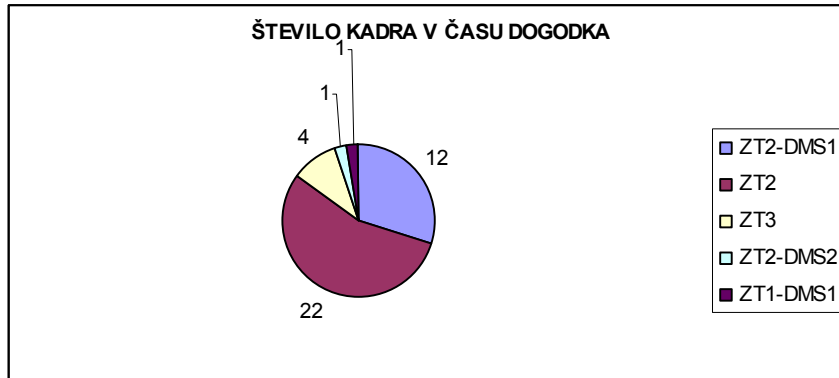
Ugotovljeno je bilo, da pri devetih (9) pacientih ni podatka o številu doseženih točk ob sprejemu (obrazec ob sprejemu ni bil izpolnjen), pri enem (1) pacientu je obstajala majhna možnost za padeč, pri dvajsetih (20) pacientih je obstajala srednja možnost za padeč in pri desetih (10) pacientih je obstajala velika možnost za padeč. Med psihiatričnimi simptomi v povezanosti z padci so bili ugotovljeni: hiperaktivnost, paranoidnost, nanašalnost, depresivnost in halucinacije. Večino teh simptomov ni težko prepoznati, ker se kažejo v vedenju kot povečana aktivnost in nemir. Ob zmanjšani funkcionalni sposobnosti in fizični

sposobnosti ter zmanjšani presoji in nerazumevanju je to zanesljiv razlog, ki povečuje tveganje za padce pri starostnikih z demenco.

Število kadra v času dogodka

V 12 primerih sta bila na oddelku 2 zdravstvena tehnika in 1 dipl. med.sestra. V 22 primerih sta bila na oddelku 2 zdravstvena tehnika. V 4 primerih so bili na oddelku 3 zdravstveni tehniki. v 1 primeru sta bila na oddelku 2 zdravstvena tehnika in 2 diplomirani medicinski sestri. V 1 primeru pa je bil na oddelku 1 zdravstveni tehnik in 1 diplomirana medicinska sestra.

Slika 15: Število kadra v času dogodka



4. PREDLAGANE IZBOLJŠAVE IN NAČRT IZVEDBE IZBOLJŠAV ZA ZMANJŠEVANJE PADCEV V BOLNIŠNIČNEM OKOLJU

Načrt za izboljšave v letu 2011

Kaj	Povečevanje varnosti za paciente. Poleg ocene tveganja za padec pri vseh pacientih, glede na stopnjo tveganja, izvajati načrt zdravstvene nege in aktivnosti glede na protokole za preprečevanje in zmanjševanje padcev: 1, 2, in 3. Izboljševanje procesov dela na ravni izvajalcev. Zagotoviti ustrezno organizacijo dela in aktivnosti zdravstvene nege v nočni izmeni in zadostno število razpoložljivega kadra v delovni izmeni za zagotavljanje varnosti na bolniških oddelkih z največjim številom padcev (L2, L3).
Kdo	Dežurna služba DMS in vsi izvajalci procesa zdravstvene nege v vseh delovnih izmenah, na vseh bolniških oddelkih.
Kdaj	Od sprejema dalje v vseh procesih dela zdravstvene nege in oskrbe v vseh delovnih izmenah
Merila za spremljanje ukrepov	Začetna ocena tveganja za padec, načrt zdravstvene nege, tekoče spremljanje kakovosti izvajanja preventivnih ukrepov. Pogovori o varnosti na timskih sestankih v negovalnih timih in na varnostnih vizitah. Aktivnosti zdravstvene nege in zagotavljanje varnosti z neposredno prisotnostjo osebja ob pacientih s povečanim tveganjem za padcev vseh izmenah, posebno v nočni delovni izmeni. Ustanovitev komisije za kakovost v psihiatrični ZN, poenotenje obrazcev za spremljanje padcev analiza padcev in primerjava med bolnišnicami, izdelava enotnega standarda za preprečevanje padcev in uvajanje izboljšav.
Poročilo o izvedenih ukrepih	Evidenca in analiza neželenih dogodkov, mesečna poročila na kolegiju ZN

Za izboljšave Ministrstvo za zdravje RS priporoča vir: Falls prevention toolkit, 2004; National Centre for Patient Safety, United States department for Veteran Affairs.

<http://www.va.gov/ncps/SafetyTopics/fallstoolkit/index.html>